

Researcher: Social Science Studies

(2017) Cilt 5, Sayı IV, s. 521-531

RSSS

ISSN:2148-2691

Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Algılarının Analizi: Iğdır Üniversitesi Örneği

Mustafa DAL ¹

Özet

Bu araştırmanın amacı Iğdır Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik algılarını analiz etmek ve bu algıların hangi değişkenlere göre farklılık gösterdiğini ortaya koymaktır. Araştırma, üniversite öğrencilerinin girişimcilik algılarını belirlemek amacıyla yapıldığından, tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen 'Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği' ve araştırmacı tarafından eklenen kişisel bilgi formu, tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen 350 öğrenciye, sınıflara girilerek ve kendilerine gerekli açıklamalar yapıp onayları alınarak uygulanmıştır. Her sınıftaki uygulama yaklaşık 20-25 dakika sürmüştür. Analize uygun olduğu görülen 287 form değerlendirmeye alınmıştır. Analizler sonucunda Iğdır Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik düzeyi "Yüksek Girişimcilik" olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine bakıldığında erkek öğrenciler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Fakülte değişkenine göre ise İlahiyat Fakültesi öğrencileri aleyhine anlamlı bir fark bulunmuştur. Sınıf değişkeni açısından ise anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler

Girişimcilik
Girişimcilik Düzeyi
Üniversite Öğrencileri

Analysis Of The Perceptions Of Entrepreneurship Of University Students: The Example Of Iğdır University

Abstract

The aim of this research is to analyze the perceptions of entrepreneurship of the students of Iğdır University and to reveal according to which variables these perceptions differ. The research is a descriptive study in the screening model as it has been done to determine the entrepreneurial perceptions of university students. The 'University Student Entrepreneurship Scale' developed by Yılmaz and Sünbül (2009) and the personal information form added by the researcher were applied to 350 students selected by stratified sampling method by taking the necessary explanations and approving them. The application in each class lasted approximately 20-25 minutes. 287 forms that were deemed suitable for analysis were taken into consideration. As a result of the analyzes, the level of entrepreneurship of the students of Iğdır University was determined as "High Entrepreneurship". A gender difference was found in favor of male students. According to the faculty variable, a significant difference was found against the students of the Faculty of Theology. No significant difference was found in terms of classroom variables.

Keywords

Entrepreneurship
Entrepreneurship Level
University Students

¹ Öğretim Görevlisi, Iğdır Üniversitesi, mustafa.dal@igdir.edu.tr

GİRİŞ

Bilim, sanayi, teknoloji ve iletişimde yaşanan hızlı değişimler neticesinde küresel bir köy haline gelen dünyamız bireylere, kurumlara ve özel teşebbüslere birçok fırsat sunmanın yanında mevcut rekabet ortamlarına yeni oyuncular katarak, orantısız ve acımasız bir rekabetle karşı karşıya bırakmaktadır. Böyle bir rekabet ortamında işletmelerin, daha geniş manada örgütlerin hayatlarını sürdürebilmeleri, yaşanan teknolojik yeniliklere ve acımasız rekabet ortamlarına uyum sağlamalarına ve ekonomik kalkınma derecelerine bağlıdır. Bu koşullarla baş etmek ve gelişmeyi sürdürmek için gerekli olan “girişimcilik”, işletmelerin ekonomik kalkınmışlıklarının temel öğelerinden sayılmaktadır (Keleş vd., 2012).

Dünya Girişimcilik Platformunun 29 ülkede yürüttüğü bir araştırmanın sonucu, yüksek girişimcilik faaliyetlerinin olduğu ülkelerin ekonomik büyümelerinin ortalamasının üzerinde olduğunu göstermektedir (Aytaç, 2005). Yıllardan beri ekonomistler ve politikacılar, istihdam, inovasyon ve büyüme için hayati kritik etkenin “girişimcilik” olduğunu ifade etmektedirler (Congregado, 2008).

Ülkelerin ekonomik kalkınmışlıklarını hızlandırmak için girişimcilik potansiyeli olan kişilerin faaliyetlerde bulunmalarının sağlanması oldukça önemlidir (Köksal ve Penez, 2015). Öncelikli olarak yapılması gereken, gençlerin bu yönde özendirilmeleri ve eğitim politikalarının bu konuda geliştirilmesidir (Bozkurt vd., 2012).

Üniversitelerden mezun olan her gencin tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de devlet tarafından işe alınmayacağı ya da özel kuruluşlarda bir görev edinemeyeceği gerçeği düşünüldüğünde, bireyleri hayata hazırlamada girişimciliğin ve girişimcilik eğitiminin önemi daha da ön plana çıkmaktadır. Hem her bireyin iş hayatına birer müteşebbis olarak katılmaları, hem de ülkelerin gelişmişlikleri ve toplum refahlarının artması için bireylerin girişimcilik eğilimlerini arttırmak ve bu alanda eğitim almalarını sağlamak gerekli görülmektedir.

Girişimci ve Girişimcilik Kavramı

Girişimci kavramı ilk olarak ‘risk alan kişi’ şeklinde, Richard Cantillon’un 1755 yılında basılan “Essai sur la nature du commerce en general” adlı eserinde vurgulanmıştır (Bozkurt vd., 2012).

Schumpeter (1934) girişimciyi, yeni alternatifler ortaya koyan, farklı veya benzer şeyleri, yeni yöntemlerle üreten kişi olarak görmekteyken (Korkmaz, 2012), Kuratko’ya göre girişimci fırsatların farkında olan, yakalayan ve bu fırsatları pazarlanabilir fikirlere dönüştüren, yenilikçi ve gelişimci kişidir (Akkoç, Çalışkan ve Turunç, 2012). Hisrich (1985)’e göre ise girişimcilik, bireysel veya maddi tatmin karşılığında finansal, psikolojik ve sosyal riskleri üstlenerek, gerekli zaman ve çabayı harcayıp farklı mal ve hizmet üretme sürecidir (Korkmaz, 2012).

Alan yazın incelendiğinde neredeyse her araştırma, girişimciliği farklı ifadelerle açıklamaya çalışmıştır.

Bu ifadeler şu şekilde sıralanabilir:

1. Başlatma/bulma/yaratma
2. Yeni işletme

3. Yenilik/yeni ürünler/yeni pazar
4. Fırsatların peşinde koşma
5. Risk alma/risk yönetimi/belirsizlik
6. Kâr arzusu/kişisel fayda
7. Üretim yolları ve kaynaklar
8. Yönetim
9. Değer yaratma
10. Büyüme arzusu
11. Girişim
12. Değişim yaratma
13. Sahiplik
14. Sorumluluk/ Yetki
15. Strateji oluşturma

Bu ifadelerden de görülebileceği gibi girişimcilik hakkında tek, değişmeyen, sabit bir tanım yapma olanağı bulunmamaktadır. Girişimcilik birçok bileşenden oluşan ve sürekli değişen dinamik bir olgudur (Başar, 2013).

Sürekli değişen ve dinamik bir olgu olması yönüyle girişimcilik kavramına ait tek ve genel bir tanımın olmadığı görülmektedir. Halk arasında "bir işi yapmak için harekete geçmek, kalkışmak, başlamak" girişim olarak ifade edilirken, bu işleri yapan girişken kişi ise "girişimci" anlamına gelmektedir (Aytaç, 2005).

Birçok farklı yazar girişimciliği farklı şekillerde tanımlamıştır, bu tanımlara bakıldığı zaman girişimcilik; "yaşadığımız çevrenin yarattığı fırsatları sezme, o sezgilerden düşler üretme, düşleri projelere dönüştürme, projeleri yaşama taşıma ve zenginlik üreterek insan yaşamını kolaylaştırma becerisine sahip olmaktır" (Bozkurt, 2000). Bir başka tanıma göre ise "değer yaratmak için, kâr amacı güden yeni bir işletme kurma veya büyütme ve yeni bir mal veya hizmet yaratma sürecidir" (Bird, 1989).

Girişimcilik herkeste olmayan ve herkeste farklı şekillerde ortaya çıkan bir tür davranışsal özelliktir. Çünkü insan davranışları farklı unsurlardan oluşmakta ve bu unsurlardan etkilenecek biçim kazanmaktadır. Kişisel farklılıklar ve toplumsal etkiler de girişimciliği etkileyen hayati öğelerdendir.

İrmiş ve Barutçu (2012)'ya göre girişimci kişilik yapısına sahip bireylerin kişilik oluşumunda onları girişimciliğe yönlendiren genetik olarak sahip oldukları özelliklerin yanında çevresel faktörlerin de etkisi vardır. Bu çevresel faktörler aile, eğitim ve gelir düzeyi gibi unsurları kapsamaktadır. Girişimciliğin önemi anlaşıldıkça, kimlerin girişimci olmaya meyilli olduğunu ve girişimcinin karakteristik özelliklerini tanımlamak daha kolay hale gelmektedir.

Girişimcilik eğilimi ile ilgili unsurların bilinirliği arttıkça, bireyleri girişimci olmaya özendirme için bu unsurları arttırmak ve geliştirmek amacıyla devlet tarafından çeşitli eğitim programları tasarlanabilir ve uygulanabilir (Koh, 1996). Shigeru Fijii 1938 yılında Japonya'nun

Kobe Üniversitesi'nde girişimcilik eğitimini başlatmıştır. Amerika'daki girişimciliğin kökleri 1876 yılına gitmekle beraber ancak 1970'lerin başlarında üniversitelerde ders olarak okutulması yaygınlaşmıştır. ABD'de 1993'e gelindiğinde 400'den fazla üniversite ve yüksek eğitim kurumu girişimcilik eğitimi alanında dersler açmıştır (Hood ve Young, 1993). Daha sonraları ise, Birleşmiş Milletlerin de dahil olduğu birçok uluslararası kurum ve kuruluş girişimciliğin gelişimi için katkıda bulunmuş, çoğu ülke de kendi halkını bu doğrultuda teşvik edici çalışmalar başlatmıştır (Koh, 1996).

Günümüzde birçok ülkede, 1600'den fazla üniversitede, girişimcilik alanında yaklaşık olarak 2200 ders okutulmaktadır. Bilimsel hakemli dergiler yayınlanmakta, kurulan 100'den fazla merkez hükümetlerce desteklenmektedir (Pan ve Akay, 2015).

Tüm bunlarla beraber fakülte ya da yüksek okul mezunu birçok gencin devlet memuru olma eğiliminde olması, anlaşılabilir ama gerçekleşmesi mümkün olmayan bir durumdur. Bu nedenle yüksek okul veya fakülte bitirmiş gençlerin "iş arayan değil iş kuran olmaları" için girişimcilik eğilimi kazanmaları ve girişimcilik eğitimi almaları çok önemlidir. Gençlerin üniversitelerde aldıkları eğitimler, girişimciliğe bakış açılarını etkilemeleri yönüyle önemlidir (Henderson ve Robertson, 2000). Dolayısıyla, üniversite gençliğine girişimcilik becerisinin kazandırılmasının büyük önem taşıdığı düşünülmektedir (Uluyol, 2013).

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, Iğdır Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik algılarının ne düzeyde olduğunu ve hangi değişkenlere göre farklılık gösterdiğini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algıları ne düzeydedir?
- 2- Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 3- Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algıları fakülte/M.Y.O. değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 4- Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algıları sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma, üniversite öğrencilerinin girişimcilik algılarını belirlemek amacıyla gerçekleştirildiğinden, tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların "ne" olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışan araştırmalar betimsel çalışmalardır. Betimsel ya da survey çalışmalarda mevcut olan durum belirlenmek istendiğinden, bu tür çalışmalar genellikle doğal ortamda yapılmaktadır (Karasar, 2006).

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Iğdır Üniversitesinde öğrenim gören yaklaşık 3000 lisans ve ön lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, tabakalı örnekleme yoluyla belirlenen 350 öğrenci oluşturmaktadır. Tabakalı örnekleme yöntemi, sınırları belli olan bir evrende, alt tabakalar, alt birim grupları veya sınıfların var olduğu durumlarda kullanılan bir örnekleme yöntemidir. Bu yöntemi kullanırken önemli olan nokta, evren içindeki alt tabaka veya grupların varlığından yola çıkılarak, evren üzerinde

çalışma yapmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Seçilen öğrencilerden ulaşılabilen ve ölçeği yanlışsız dolduran 287 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği” yazarlardan izin alınarak kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı 0,90’dır. Ölçeğin bu çalışmadaki Cronbach alpha değeri 0.92 olarak belirlenmiştir. Toplamda 36 maddeden ve tek faktörden (boyut) oluşan ölçek Hiçbir zaman (1), Nadiren (2), Bazen (3), Sık sık (4) ve Çok sık (5) olarak değerlendirilen 5’li likert tipindedir. Ölçek toplam puanı 36-64 puan arası olanlar “Çok düşük girişimcilik”, 65-92 puan arası olanlar “Düşük girişimcilik”, 93-123 puan arası olanlar “Orta düzeyde girişimcilik”, 124-151 puan arası olanlar “Yüksek girişimcilik” ve 152-180 puan arası olanlar “Çok yüksek girişimcilik” düzeyine sahip olarak değerlendirilirler. Ölçek toplam puanının artması girişimcilik düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (Yılmaz ve Sünbül, 2009).

Verilerin Toplanması

Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen ‘Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği’ ve araştırmacı tarafından eklenen kişisel bilgi formu, gerekli izinler alındıktan sonra, tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen 350 öğrenciye, sınıflara girilerek ve kendilerine gerekli açıklamalar yapıp onayları alınarak uygulanmıştır. Her sınıftaki uygulama yaklaşık 20-25 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Veriler analiz edilmeden önce, veri girişinde yanlışlık yapıp yapılmadığını ve maddelerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin “ $\neq 1.50$ ” (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2010) arasında değişip değişmediğini belirlemek üzere öncelikle betimsel istatistikler yapılmıştır. Eksik veri alanları bulunan formlar ayıklanmıştır. Hem Fakülte değişkeni hem Cinsiyet değişkeni boş bırakılan 5 form analizden çıkartılmış, betimsel istatistikler tekrarlanmıştır. Araştırma sonuçları, geri dönen 292 ve bunlardan değerlendirmeye alınan 287 ölçek üzerinden elde edilmiştir.

Girişimcilik bakımından erkek ve kadın ortalamaları arasındaki farklılığın anlamlı olup olmadığının test edilmesinde Bağımsız Gruplar T Testi, varyansların homojen olup olmadığının belirlenmesi için Levene testi, sınıf ve fakülte grup ortalamalarının arasındaki farklılığın anlamlı olup olmadığı ise Tek Yönlü Varyans Analizi (One-way ANOVA) ile test edilmiştir. Verilerin analizinde IBM SPSS 22 paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerinin demografik özelliklerine dair veriler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

	Değişken	N	%
Cinsiyet	Erkek	151	52,6
	Kadın	136	47,4
	Toplam	287	100,0
Fakülte	Sağlık Hizmetleri M.Y.O.	93	32,4
	İlahiyat Fakültesi	66	23,0
	İktisadi ve İdari Bilimler F.	50	17,4
	Iğdır M.Y.O.	47	16,4
	Fen Edebiyat Fakültesi	31	10,8
	Toplam	287	100,0
Sınıf	1.Sınıf	95	33,1
	2.Sınıf	102	35,5
	3.Sınıf	55	19,2
	4.Sınıf	35	12,2
	Toplam	287	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %47,4'ü kadın, %52,6'sı erkektir. Katılımcı öğrencilerin %32,4'ü Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, %16,4'ü Iğdır Meslek Yüksek Okulu, %10,8'i Fen Edebiyat Fakültesi, %17,4'ü İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve %23,0'ü de İlahiyat Fakültesi öğrencisidir. Sınıf bazında bakıldığında ise örnekleme oluşturan öğrencilerin %33,1'i 1. sınıf, %35,5'i 2. sınıf, %19,2'si 3. sınıf, %12,2'si ise 4. sınıftır.

1-Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algıları ne düzeydedir?

Araştırmanın 1. sorusuna yanıt bulmak amacıyla elde edilen veriler üzerinden betimsel istatistik hesaplamaları yapılmıştır. Ölçeğin genelinden almış oldukları en düşük ve en yüksek puanlar, aritmetik ortalama ve standart sapma puanları hesaplanmış, bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algıları

Boyut	Madde Sayısı	En Düşük	En Yüksek	\bar{X}	Standart Sapma	Düzey
Girişimcilik	36	132,4605	137,0795	134,7700	19,87785	Yüksek Girişimcilik

Tablo incelendiğinde Iğdır Üniversitesi öğrencilerinin girişimcilik puanlarının ortalama (134,7700) olduğu görülmektedir. Bu puan Yılmaz ve Sünbül (2009)'un derecelendirmesine göre 'Yüksek Girişimcilik' (124-151 puan arası) aralığında değerlendirilmektedir.

2- Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın 2. sorusuna yanıt bulmak amacıyla Bağımsız Gruplar T Testi yapılmış, elde edilen sonuçlar Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algılarının cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	sd	t	p
Kadın	136	131,7815	19,30834	285	2.714	.007
Erkek	151	138,0882	20,04420			

Levene homojenlik testi sonucunun $p > 0.05$ olmasından dolayı erkek ve kadın varyanslarının homojen olduğu, diğer bir ifadeyle varyansların homojenliği varsayımının sağlandığı tespit edilmiştir. Girişimcilik bakımından erkeklerin ve kadınların girişimcilik algıları ortalamaları arasındaki farklılığın anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0.01$).

3- Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algıları fakülte/M.Y.O. değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın 3. sorusuna yanıt bulmak amacıyla tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) yapılmıştır.

Tablo 4. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algılarının fakülte/M.Y.O. değişkeni açısından karşılaştırılması

Fakülte	N	Puan	SS	sd	p
İlahiyat	66	125,2727	20,75983	2,55536	,000
Fen Edebiyat Fakültesi	31	133,5484	19,48305	3,49926	
İktisadi ve İdari Bil. Fak.	50	135,5600	21,61081	3,05623	
Sağlık Hiz. M.Y.O.	93	138,8710	17,24266	1,78798	
Iğdır M.Y.O.	47	139,9574	17,76043	2,59063	

İlahiyat Fakültesinin girişimcilik ortalamasının, diğer bütün fakülte ve M.Y.O'lardan daha düşük olduğu belirlenmiştir. En yüksek girişimcilik ortalamasının da Iğdır M.Y.O.'ya ait olduğu görülmektedir.

4- Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algıları sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın 4. sorusuna cevap bulmak amacıyla, girişimcilik puanı bakımından sınıf ortalamaları arasındaki farklılığın test edilmesinde tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) kullanılmıştır.

Tablo 5. Üniversite öğrencilerinin girişimcilik algılarının sınıf değişkeni açısından karşılaştırılması

Sınıf	N	Puan	SS	sd	p
Sınıf 1	95	135,7895	20,06314	2,05843	
Sınıf 2	102	137,5490	19,63813	1,94446	,090
Sınıf 3	55	131,2000	17,01024	2,29366	
Sınıf 4	35	129,5143	23,03370	1,17335	

Yapılan varyans analizi sonucunda sınıf ortalamaları arasındaki farklılığın anlamsız olduğu belirlenmiştir. (p: ,090)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmanın amacı Iğdır Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeylerini belirlemek ve bu düzeyin hangi değişkenler açısından farklılık gösterdiğini ortaya koymaktır.

Girişimcilik kavramı ekonomik olduğu kadar sosyal de bir olgudur. Bu sebeple, bireylerin girişimcilik özellikleri, önemli bir unsur olarak görülmektedir. Ülkenin ve toplumun gelecek nesillerle şekilleneceği ve gelecek nesillerin de eğitim kurumlarında yetişeceği düşünüldüğü zaman, üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerine sahip olmaları istenen ve beklenen bir özelliktir. Girişimcilik kavramı iktisadi bir kavram gibi algılansa da bu kavramın eğitim açısından da toplumun ve ülkenin ilerlemesinde de önemli bir etkiye sahip olduğu düşünülmektedir.

Yapılan analizlerin sonuçlarına bakıldığında, Iğdır Üniversitesi öğrencileri kendilerini yüksek seviyede girişimci olarak tanımlamaktadırlar. Öğrencilerin kendilerini girişimci bireyler olarak tanımlamaları, gelecekte bu konuda girişimde bulunabilmeleri, ülke ekonomisi ve toplum refahı açısından önemli görülmektedir. Girişimcilikle alakalı herhangi bir ders veya eğitim almamalarına rağmen, öğrencilerin kendilerini girişimci olarak tanımlamaları, girişimcilik becerilerinin bireylerin kişilik özellikleriyle doğru orantılı olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. Yavuz ve Yavuz (2017) Selçuk Üniversitesi Taşkent Meslek Yüksek Okulunda yaptıkları çalışmalarında, öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin yüksek olduğu sonucuna varmışlardır. İpçioğlu ve Taşer (2009) Bilecik Üniversitesi ve Dumlupınar

Üniversitesi işletme bölümlerindeki öğrenciler üzerinde yaptıkları araştırmada, öğrencilerin girişimcilik düzeylerini benzer şekilde yüksek bulmuşlardır. Wang ve Wong (2004) tarafından “Singapur’da üniversite öğrencilerinin girişimcilik ilgileri” konulu çalışma, Singapur’un en büyük devlet üniversitesi olan Singapur Milli Üniversitesi’nde mühendislik, bilim ve bilgisayar lisans öğrencileri üzerine yapılmış ve bu araştırmada da öğrencilerin girişimcilik ilgileri yüksek bulunmuştur.

Erkek ve kadın öğrencilerin girişimcilik algıları incelendiğinde, erkek öğrenciler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere oranla kendilerini daha girişimci bireyler olarak tanımladıkları tespit edilmiştir. Toplumun geneline bakıldığında erkeklerin kadınlara oranla daha fazla girişimci oldukları söylenebilir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, kadın öğrencilerin de toplumdaki bu algıya paralel olarak kendilerini daha az girişimci olarak tanımladıkları görülmüştür. Bu sonuç, kadınlara toplum tarafından yüklenmeyen girişimcilik rolünün, kadınlar tarafından da kabul edildiği şeklinde yorumlanabilir. Seyrek ve Gül (2017) Gaziantep üniversitesinde yaptıkları çalışmalarında, erkek ve kadın öğrenciler arasında girişimcilik niyetleri açısından, erkekler lehine anlamlı bir fark bulmuşlardır. Wang ve Wong (2004)’un Singapur’da, üniversite öğrencilerine yaptıkları çalışmada, cinsiyetin girişimcilik ilgilerini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha çok girişimcilik ilgileri olduğu belirlenmiştir. Benzer olarak Haliç Üniversitesi işletme fakültesi öğrencilerine uygulanan araştırmada, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre kendi işlerini kurma yönünde daha baskın oldukları; Atatürk Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) erkek öğrencilerinin kız öğrencilere göre girişimcilik eğilimlerinin daha fazla olduğu gözlemlenmiştir. Bilge ve Bal (2012), Celal Bayar Üniversitesi öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmada, girişimcilik ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulamamışlardır.

Araştırma bulgularına fakülte ve M.Y.O. değişkeni açısından bakıldığında, İlahiyat fakültesi öğrencilerinin girişimcilik algılarının diğer fakülte ve M.Y.O.’lara göre en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin mezuniyet sonrası çalışma alanlarının çok fazla girişimcilik gerektirmeyen alanlar olması olarak açıklanabilir. İlahiyat Fakültesinden mezun olan öğrenciler, mezuniyet sonrası genelde devlet kurumlarında çalışmakta ve bu da onların girişimcilik algılarını düşürmektedir şeklinde yorumlanmaktadır. Bilge ve Bal (2012)’in çalışmasında, ön lisans öğrencileri lisans öğrencilerinden daha yüksek girişimcilik ilgileri ortalamasına sahip çıkmıştır. Bunun nedeni ise lisans öğrencilerinin ön lisans öğrencilerine göre daha devlet odaklı ya da özel sektörde iş bulma olanaklarının daha yaygın olma algısına dayanması şeklinde yorumlanmıştır. Keleş vd. (2012) araştırmasında, vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin “çok yüksek”, kamu üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeyinin ise “düşük” düzeyde olduğunu belirlemişlerdir.

Araştırma bulgularına göre, sınıf değişkeni açısından, sınıf ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu bulgu, aslında girişimciliğin bir kişilik özelliği olduğunu ve sonradan alınan eğitimle veya kazandırılmaya çalışılan becerilerle oluşamayacağı şeklinde yorumlanabilir. Girişimcilik becerilerinin kazandırılmasının zor olması, bu konuda eğitim verilmemesi anlamına gelmemektedir. Farklı yöntemler kullanılarak, eğitim sürecinin uygulama ve yaparak-yaşayarak öğrenme üzerine şekillenmesi gerekmektedir. Türkoğlu, Tetik ve Açıkgöz (2017) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Köyceğiz Meslek Yüksek Okulu

öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada, sınıf değişkeninin genel girişimcilik ortalaması üzerinde kısmen etkili olduğu bulgusuna ulaşmışlardır.

Sonuç olarak üniversitelerde verilen girişimcilik eğitiminin aslında geç kalınmış bir eğitim süreci olabileceği değerlendirilmektedir. Girişimciliğin bir ruh hali olduğu ve bireyin kişiliğinde bu konuyla alakalı içsel bir güdülenmenin olması gerektiği düşünülmektedir. Bu kişilik özelliğinin de özellikle okul öncesi eğitimle başlayarak daha erken eğitim ortamlarında verilmesi gerekliliği doğmaktadır. Toplumunu oluşturan bireylerin, özellikle aile içerisinde ve eğitim ortamlarında, kendine güvenen, karar alabilen ve uygulayabilen, yaratıcı, hayal gücü gelişmiş ve yeni şeyler üretebilen kişiler olarak yetiştirilmesi gerekmektedir. Girişimcilik seviyesi yüksek ve bunun sonucu olarak da ekonomik açıdan ilerlemiş bir toplum olabilmek için, bu şekilde yetiştirilmiş ve kendini geliştirmiş bireylere ihtiyaç duyulacağı düşünülmektedir.

ÖNERİLER

- 1- Kadın öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin artırılması amacıyla, kadın istihdamına ve girişimciliğine yönelik seminer, konferans ve bilgilendirme toplantıları düzenlenebilir.
- 2- İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin girişimciliğinin yükseltilmesi amacıyla, müfredata girişimcilik vb. dersler eklenebilir.
- 3- Girişimlerinde başarılı olmuş mezun öğrenciler tespit edilip, üniversiteye davet edilerek, öğrenim görmekte olan öğrenciler somut örneklerle cesaretlendirilip, bilgilendirilebilir.
- 4- Araştırma nitel veri toplama araçları kullanılarak da yapılabilir.
- 5- Araştırma girişimcilik dersinin bulunduğu birkaç üniversite karşılaştırılarak da yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akkoç, İ., Çalışkan, A. ve Turunç, Ö. (2012). Gelişim rasyonel alt kültürlerinin girişimci davranışa etkisi: algılanan çevresel belirsizliğin aracılık rolü. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(4), 65-83.
- Aytaç, Ö. (2005). İktisadi ve sosyal gelişme açısından girişimcilik. *Akademik Araştırma Dergisi*, 26, 79-102.
- Aytaç, Ö. ve İlhan, S. (2007). Girişimcilik ve girişimci kültür: sosyolojik bir perspektif. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 101-120.
- Başar, M. (2013). Girişimcilik. Ürper, Y. (Ed.), *Girişimcilik ve girişimcilik süreçleri içinde* (s. 3-19), T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3002, Eskişehir.
- Bilge, H. ve Bal, V. (2012). Girişimcilik eğilimi: Celal Bayar Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(16), 131-148.
- Bird, B. J. (1989). *Entrepreneurial behavior*. Illinois: Foresman and Company.
- Bozkurt, R. (2000). Girişimci ve rol bilinci. *İş Fikirleri Dergisi*, 12, 86-94.
- Bozkurt-Çetinkaya, Ö., Kalkan, A., Koyuncu, O. ve Alparlan, A. M. (2012). Türkiye'de girişimciliğin gelişimi: girişimciler üzerinde nitel bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 229-247.
- Congregado, E. (2008). Measuring entrepreneurship, building a statistical system. *Springer Science and Business Media*, 40.

- Çokluk Ö., Şekercioğlu G. ve Büyüköztürk Ş. (2010). *Sosyal Bilimler için çok değişkenli istatistik: Spss ve Lisrel uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Gül, M. ve Seyrek, İ. (2017). Finansal okuryazarlık ve girişimcilik niyeti: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Yönetim Ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 103-118.
- Hendorson, R. ve Robertson, M. (2000). Who wants to be an entrepreneur? young adult attitudes to entrepreneurship as a career. *Carier Development International*, 5(6), 279-287.
- Hood, J. N. ve Young, H. E. (1993). Entrepreneurship's requisite areas of development: a survey of top executives in successful entrepreneurial firms. *Journal of Business Venturing*, 8, 115-35.
- İrmiş, A. ve Barutçu, E. (2012). Öğrencilerin kendilerini girişimci bir kişiliğe sahip görmelerini ve iş kurma niyetlerini etkileyen faktörler: Bir alan araştırması. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2, 1-24.
- İpçioğlu, İ. ve Taşer, A. (2009). İşletme bölümlerinde verilen eğitimin girişimci aday öğrenciler üzerindeki etkileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(10), 13-25.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi* (16. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keleş, N., Özkan, K. T., Doğaner, M. ve Altunoğlu, A.E. (2012). Önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini belirlemeye yönelik bir araştırma. *International Journal of Economic and Administrative Studies*. 5(9), 107-118.
- Koh, H. C. (1996). Testing hypotheses of entrepreneurial characteristics a study of hong kong mba students. *Journal of Managerial Psychology*, 11, 12-25.
- Korkmaz, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik bir araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 14(2), 209-226.
- Pan, V. L. ve Akay, C. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *NWSA - Education Science*, 10(2),125-138.
- Türkoğlu, T., Tetik, S. ve Açıkgöz, A. (2017). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri ile girişimci kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin araştırılması. *Journal of Yasar University*, 12(45), 1-13.
- Uluyol, O. (2013). Öğrencilerin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(15), 349-372.
- Wang, K. C. ve Wong, P. K. (2004). Entrepreneurial interest of university students in Singapore. *Technovation*, 24, 163-172.
- Yavuz, A. ve Yavuz, H. (2017). Girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesi: Taşkent MYO öğrencileri üzerine bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 89-100.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, E. ve Sünbül, A. M. (2009). Üniversite öğrencilerine yönelik girişimcilik ölçeğinin geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 195-203.